

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/89/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217200937
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Brišková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2217200937.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Briškovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Terézie Mecelovej v právnej veci žalobcu: Štátny fond rozvoja bývania, Lamačská cesta 8, Bratislava, IČO: 31 749 542, zastúpeného: GARAJ & Partners s.r.o., Bratislava, Jozefská 3, IČO: 35 951 125, proti žalovaným: 1/ W. J., narodený XX. I. XXXX, bytom J. XXX/XX, N., 2/ S. J., narodená XX. M. XXXX, bytom J. XXX/XX, N., 3/ Ing. S. J., rod. L., narodená X .I. XXXX, bytom G. XXXX/XX, N., 4/ E. J., narodená XX. V. XXXX, bytom G. XXXX/XX, N., o 9.183,75 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a o odvolaní žalovanej strany, proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda z 1. marca 2018 č. k. 12Csp/21/2017-204, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd pripúšťa späťvzatie žaloby voči žalovanej 3/ a žalovanej 4/, právnym nástupkyňiam T. J., nar. XX. D. XXXX, rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda z 1. marca 2018 č. k. 12Csp/21/2017-204 v tejto časti ruší a konanie zastavuje.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania ruší a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. Žalovanej 3/ a žalovanej 4/ sa nepriznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil povinnosť žalovaným 1/, 2/ a právneho predchodcovi žalovaných 3/, 4/ (T. J.) zaplatiť žalobcovi sumu 9.183,75 eur, zmluvný úrok 257,97 eur a úrok z omeškania 190,91 eur, náklady spojené s uplatnením pohľadávky 334,94 eur, zmluvnú pokutu 944,17 eur a úrok z omeškania vo výške 8 % zo sumy 9.183,75 eur od 10. mája 2016 do zaplatenia, s tým, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných a v zostávajúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi bol priznaný nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 497, § 503 ods. 1 Ob. z. (Obchodný zákonník č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov), § 121 ods. 3, § 544 ods. 1, § 546, § 548 O. z. (Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov). Vecne zdôvodnil, že došlo k uzavretiu platnej zmluvy o poskytnutí podpory úverom, ktorá nespadá pod právny režim spotrebiteľského úveru. Žalovaní 1/ a 2/ zmluvu podpísali, avšak zmluvné povinnosti si riadne neplnili. Preto súd prvej inštancie žalobe vyhovel a zaviazal žalovaných zaplatiť zostatok dlžného úveru, tak ako bol špecifikovaný v odstúpení od zmluvy, spolu s úrokom z omeškania a zmluvnou pokutou, ktorej výšku si zmluvné strany dohodli v zmluve. Súčasne konštatoval nárok žalobcu na úrok z úveru výlučne do času zosplatnenia úveru a následne súd prvej inštancie citoval, že v zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej len „NS SR“ sp. zn. 4Obo/143/1998 „pri mimoriadnom zosplatnení úveru veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane kapitalizovaných úrokov. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime

výhody splátok. Nastupuje tak stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce ku skorému vráteniu peňažných prostriedkov, teda stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvod ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškani s vrátením uvedenej sumy, na tento účel je kogentne určujúcim pravidlo § 517 ods. 2 O. z. v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z.". Preto súd prvej inštancie žalobu zamietol v časti nároku na úrok z úveru po odstúpení od zmluvy. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 CSP (Civilný sporový poriadok č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov), na základe ktorého vznikol nárok na náhradu trov konania žalobcovi, ktorý bol úspešný v plnom rozsahu a preto mu bola priznaná plná náhrada trov konania.

2. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti vo veci samej podal včas odvolanie žalobca, navrhujúc jeho zmenu vyhovením žalobe v plnom rozsahu, alternatívne jeho zrušením v napadnutej časti a vrátením veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca poukázal na ustanovenie § 506 Ob. z., ktoré je lex specialis k všeobecným ustanoveniam Obchodného zákonníka o odstúpení od zmluvy. V zmysle tohto ustanovenia je oprávnením veriteľa požadovať vrátenie dlžnej sumy spolu s úrokmi. Povinnosť platiť úrok z nevrátenej časti úveru vyplýva zo zmluvy o úvere a trvá, resp. pokračuje aj po účinnosti odstúpenia veriteľa od zmluvy. Je opodstatnené, aby po odstúpení od zmluvy o úvere dlžník naďalej platil úroky z úveru, ako aj úroky z omeškania, ktoré sú zmluvne dojednané alebo zákonné (§ 369 ods. 1 Ob. z.). Odstúpením od zmluvy zostáva žalobcovi zachovaný nárok na vrátenie nesplatennej časti úveru spolu s úrokom, prípadne ďalšími sankciami. Je dané oprávnenie požadovať úrok nielen do času odstúpenia od zmluvy, ale aj za obdobie nasledujúce, do úplného vrátenia nesplatennej časti úveru. Uvedené deklaruje ustanovenie § 503 Ob. z. Žalobca poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo/113/2008. Povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky odstúpením od zmluvy nezaniká a veriteľovi z tohto dôvodu nemôže vzniknúť nová pohľadávka (ide o pôvodný záväzok, ktorý sa odstúpením od zmluvy modifikoval). Podľa rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Cob/239/2015 povinnosť platiť úroky z nevrátenej časti úveru vyplývajú zo zmluvy o úvere, a pokračuje aj po účinnosti odstúpenia veriteľa od zmluvy. Uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo/143/98 rozlišuje medzi úrokmi ako súčasťou peňažného záväzku dlžníka a úrokmi z omeškania ako dôsledkom omeškania dlžníka s úhradou svojho záväzku. Ak súd posudzuje nárok žalobcu ako bezdôvodné obohatenie v zmysle ustanovení O. z., prispieva tým k diskriminácii dlžníkov, ktorí riadne a včas plnia svoje záväzky a splácajú istinu s prislúchajúcim zmluvným úrokom, a to až do doby úplného vrátenia peňažných prostriedkov. Žalobca tiež poukázal na nepreskúmateľnosť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie v dotknutej časti, v dôsledku čoho došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Na podporu svojej argumentácie žalobca označil rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky. Pokiaľ je konkrétna zmluva ako zmluvný typ upravená v Obchodnom zákonníku, nemožno na ňu použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, s výnimkou tých, ktoré obchodnoprávna úprava neobsahuje, resp. na ne odkazuje. Žalobca poukázal aj na ustanovenie § 261 ods. 6 písm. d/, ods. 7, § 263 ods. 1 Ob. z. Pre posúdenie právneho vzťahu strán sporu založeného zmluvou o úvere je podstatný práve účel poskytnutia peňažných prostriedkov. V danom prípade je nevyhnutné aplikovať ustanovenie § 8 ods. 1 zákona o Štátnom fonde rozvoja bývania, podľa ktorého je jedným z druhov podpory úver. Podporu možno poskytnúť len špecifickej skupine žiadateľov zo zákonom stanovených podmienok. Ako účelový fond zriadený štátom si nemôže v zmluvách o poskytnutí podpory dohodnúť podmienky, ktoré by nemali oporu v zákone. Štátny fond rozvoja bývania nespĺňa definíciu podľa § 52 ods. 3 O. z. Preto podpora poskytnutá vo forme úveru nie je spotrebiteľskou zmluvou podľa Občianskeho zákonníka, ani spotrebiteľským úverom podľa ZoSÚ(zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Žalobca ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/120/2010, rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 14C/323/2013 (nejedná sa o spotrebiteľský vzťah, pretože ide o vzťah upravený osobitným zákonom

č. 124/1996 Z. z., kde je vylúčená aplikácia predpisov o spotrebiteľských úveroch). Plnenie zo zmluvy má jednoznačný charakter uznania záväzku podľa § 407 Ob. z. (rozsudok Okresného súdu Žilina bol potvrdený aj rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/249/2016). Obdobne podľa rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 14C/183/2015 sa vzhľadom na účel poskytnutých prostriedkov zákon o spotrebiteľských úveroch nevzťahuje na prejednávajúcu vec. Žalobca predovšetkým nespĺňa pojmové znaky dodávateľa ako subjektu spotrebiteľských právnych vzťahov (najmä nie je subjektom, ktorý cielene vytvára zisk, ktorý by bol oprávnený svoje zdroje vyplácať svojmu vedeniu, resp. zamestnancom, teda absentuje hlavný účel podnikateľskej a obchodnej činnosti a úver naplňuje pojmové znaky úveru, ktorý nie je v zmysle § 1 ods. 3 ZoSÚ spotrebiteľským úverom, z dôvodov pod písmenami c/, d/ a p/).

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie aj právny predchodca žalovaných 3/, 4/ (T. J.) vo vyhovujúcej časti (o uložení povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 9.183,75 eur, zmluvný úrok 257,97 eur a úrok z omeškania 190,91 eur, náklady spojené s uplatnením pohľadávky 334,94 eur, zmluvnú pokutu 944,17 eur a úrok z omeškania vo výške 8 % ročne zo sumy 9.183,75 eur od 10. mája 2016 do zaplatenia) a v časti náhrady trov konania. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci. Potvrdil podpísanie ručiteľského vyhlásenia k zmluve o poskytnutí podpory, uzavretej medzi žalobcom a žalovanými 1/, 2/. Zo zmluvy vyplýva, že bola uzavretá podľa Obchodného zákonníka, ktorý obsahuje autonómnú úpravu ručenia, v dôsledku čoho sa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ručení neaplikujú. Nikdy neprevzal výzvu či list od žalobcu, zo strany veriteľa tak nedošlo k účinnej výzve k jeho osobe ako ručiteľovi, za účelom splnenia dlhu veriteľovi. Súd prvej inštancie sa touto okolnosťou nezaoberal, nevyporiadal sa s ňou. Navrhol preto zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v napadnutej časti.

4. Žalobca v podaní označenom ako vyjadrenie podal právny rozbor k účinnosti zákona o spotrebiteľských úveroch v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, k účinnosti ustanovenia § 52 O. z., k povahe sporu vzhľadom na priradenie do spisového registra. Svoje závery zhrnul nasledovne: úver poskytnutý žalobcom spĺňa zákonnú výnimku zákona o spotrebiteľských úveroch, týkajúcu sa účelu poskytnutia finančných prostriedkov v rámci zmluvy o úvere. Aj v zmysle predloženej aktuálnej judikatúry žalobca nespĺňa definíciu dodávateľa podľa ustanovenia § 52 O. z. Žalobca má nárok na uplatnenie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania aj po odstúpení od zmluvy, keďže odstúpením nezaniká nárok na zaplatenie zmluvných úrokov a úrokov z omeškania. Nepriznanie nároku na príslušenstvo pohľadávky po odstúpení od zmluvy by nebol správne a ani spravodlivé.

5. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu právneho predchodcu žalovaných 3/, 4/ poukázal na účelovosť jeho tvrdení, ako aj na ustanovenie § 153 CSP. Žalovaní počas celého konania nevykonali žiadne úkony procesnej obrany a tvrdenia uvedené v odvolaní, ktoré bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu, žiadnym spôsobom nespochybňovali nárok žalobcu, o ktorom rozhodol súd prvej inštancie. Žalovaní boli o následkoch sudcovskej koncentrácie poučení.

6. Žalovaný 1/ podaním z 2. októbra 2018 oznámil zmenu adresy, pričom uviedol, že si je vedomý dlhu voči Štátnemu fondu rozvoja bývania, ktorý mieni splatiť, nie však jednorazovo a preto požiadal o splátkový kalendár.

7. Žalobca v písomnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1/ oznámil podmienky pre povolenie splátkového kalendára. Vzhľadom na skutočnosť, že vo veci prebieha odvolacie konanie a žalovaný žiada o splátkový kalendár, žalobca takúto žiadosť nepovažoval za opodstatnenú. Žalovaný sa nedostavil na pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu rozsudku a ani žiadnym spôsobom nebol činný v priebehu súdneho konania. V tomto smere žalobca nepovažuje za reálne uzatvorenie mimosúdnej dohody v rámci odvolacieho konania.

8. Žalobca v písomnom podaní zo 14. februára 2019 označil aktuálnu judikatúru krajských súdov a podal právne stanovisko.

9. Podaním zo dňa 3. októbra 2019 žalobca doručil odvolaciemu súdu návrh na schválenie zmiery, ktorým sa mali žalovaní 1/, 2/ (ktorí zmier podpísali) a právny predchodca žalovaných 3/, 4/ zaviazat zaplatiť celý predmet súdneho sporu (istinu s príslušenstvom, ako aj zmluvnú pokutu). Žalobca súčasne oznámil úmrtie právneho predchodcu žalovaných 3/, 4/ dňom 17. apríla 2018.

10. Žalobca podaním z 9. októbra 2019 vzal žalobu voči právnomu predchodcovi žalovaných 3/, 4/ T. J. späť a navrhol v tejto časti konanie zastaviť.

11. Uznesením odvolacieho súdu z 13. februára 2020 č. k. 10Co/89/2019-396 bolo rozhodnuté o pokračovaní v konaní s dedičkami žalovaného 3/: Ing. S. J., rod. L., narodená X. I. XXXX, bytom G. XXXX/XX, N. a E. J., narodená XX. V. XXXX, bytom G. XXXX/XX, N..

12. Žalovaná 3/ a žalovaná 4/ vyjadrili súhlas so späťvzatím žaloby.

13. Podľa § 370 ods. 1, 2, 3 CSP (Civilný sporový poriadok zákon č. 160/2015 Z. z.) ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví.

14. Ak v prejednávanej veci žalobca vzal žalobu späť voči právnomu predchodcovi žalovaných 3/, 4/, po doručení rozsudku, avšak skôr ako rozsudok nadobudol právoplatnosť, teda v čase, kedy na to súd prvej inštancie už nemal príležitosť akokoľvek zareagovať, ide o prípad späťvzatia žaloby pred právoplatnosťou rozhodnutia majúceho skončiť konanie.

15. Späťvzatím žaloby žalobca privodil stav potreby zaoberania sa (odvolacím súdom) otázkou prípustnosti späťvzatia žaloby. Jedinou zákonom ustanovenou prekážkou postupu podľa § 370 ods. 1, 2 CSP bol by nesúhlas žalovaných 3/, 4/, ako právnych nástupkýň T. J., z vážnych dôvodov, ten však nebol daný. Boli preto naplnené zákonom stanovené podmienky pre rozhodnutie odvolacieho súdu, a to o pripustení späťvzatia žaloby voči žalovaným 3/, 4/, ako právnym nástupkyňami T. J., zrušení rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti a zastavení konania. Žalobca ktorému prislúchalo právo disponovať so žalobou až do právoplatného rozhodnutia súdu, svoje právo využil a privodil rozhodnutie o zastavení konania, z dôvodu späťvzatia žaloby (článok 4 ods. 1, 2 CSP).

16. Podľa § 256 ods. 1 CSP bol daný dôvod na rozhodnutie o náhrade trov konania odvolacím súdom v súvislosti so zastavením konania, medzi žalobcom a žalovanými 3/, 4/, ktoré zastavenie zavinil žalobca späťvzatím žaloby. V dôsledku toho vznikol nárok na náhradu trov konania žalovaným 3/, 4/. Z dôvodu, že žalované 3/, 4/ si trovy konania neuplatnili a vznik takýchto trov vzhľadom na štádium konania z obsahu spisu nevyplyval, náhrada trov konania žalovaným 3/, 4/ voči žalobkyni nebola priznaná.

17. Odvolací súd podľa § 34 CSP po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

18. Podľa § 391 ods. 1 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

19. Zo žalobcom predloženej „dohody o obsahu zmieru“ vyplývalo, že predmetom zmieru mala byť aj istina vo výške 9.183,75 eur, zmluvný úrok vo výške 257,97 eur, zmluvný úrok vo výške 1 % ročne od 10. mája 2016, úrok z omeškania 190,91 eur, úrok z omeškania vo výške 8 % ročne od 10. mája 2016, ako aj zmluvná pokuta vo výške 944,17 eur, tiež náklady spojené s uplatnením pohľadávky, pričom k uvedeným plneniam sa mali zaviazat žalovaní 1/, 2/, ako aj právny predchodca žalovaných 3/, 4/ (T. J.). Zmier je svojou podstatou zmluvou, nie procesným úkonom (porov. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016, s. 557). Aby bol zmier platný, musí spĺňať obsahové a formálne náležitosti právneho úkonu, medzi ktoré patrí aj požiadavka určitosti jeho predmetu, ktorá v posudzovanej veci nebola splnená. Obsahom zmieru bolo aj plnenie ohľadom ktorého nadobudol rozsudok súdu prvej inštancie právoplatnosť (vo vzťahu k žalovaným 1./, 2/) a nebolo predmetom odvolacieho konania (istina, časť

zmluvného úroku, ako i úroku z omeškania, zmluvná pokuta, náklady spojené s uplatnením pohľadávky). Keďže rozhodnutie o schválení zmiernosti nepredstavuje autoritatívne rozhodnutie súdu, nie je možné do obsahu zmiernosti zasiahnuť. Vzhľadom na dôvody vedúce k zrušeniu rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti a absencie zmiernosti spôsobilého pre jeho schválenie, bol daný postup odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 1 CSP, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (nebol daný postup na zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie a schválenie zmiernosti podľa § 391 ods. 1 CSP).

20. V prejednávanej veci súd prvej inštancie zamietavú časť napadnutého rozsudku odôvodnil vetou o nepriznaní úroku z úveru z dôvodu, že úrok z úveru patrí výlučne do času zosplatnenia úveru, poukazujúc na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Obo/143/1998, citovaním jeho obsahu týkajúceho sa spotrebiteľa.

21. Súd prvej inštancie pritom v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že predmetná zmluva o poskytnutí podpory úverom, nespadá pod právny režim spotrebiteľského úveru. Štátny fond rozvoja bývania je osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ním uzatvorené zmluvy pre realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka (porov. uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/106/2018). Predmetná zmluva o poskytnutí podpory preto nielen nespĺňala definíciu spotrebiteľského úveru, ale ani spotrebiteľskej zmluvy.

22. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie taktiež nevyplývalo, pod akú právnu normu bol subsumovaný preukázaný skutkový stav vo vzťahu k úrokom z úveru, vzhľadom na konštatovanie o nespotebiteľskom charaktere predmetného úveru.

23. Zákon (§ 220 CSP) venuje zvýšenú pozornosť odôvodneniu súdneho rozhodnutia, normovaním obsahových náležitostí. Ide o návod čo má odôvodnenie rozsudku obsahovať, keďže má význam z hľadiska prostriedku kontroly správnosti rozhodnutia, a to zo strany účastníkov konania, ako i vyššieho súdu, ktorý ho bude preskúmať, ale aj zo strany verejnosti.

24. Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamena automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013). Rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/163/2015 zo 17. marca 2016).

25. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), článku 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), článku 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu.

26. O nepreskúmateľný rozsudok ide i vtedy, ak z jeho odôvodnenia nevyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej (ako tomu bolo v danom prípade). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia má obsahovať, aké zistenia z konkrétnych dôkazov boli vyvedené a aký majú význam z hľadiska hmotného práva. V odôvodnení rozhodnutia má súd náležite vysvetliť, ako sa vysporiadal s rozhodujúcimi a zistenými skutočnosťami a na akom základe prijal právne závery. Preto ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03).

27. Vzhľadom na protichodnosť vyššie uvedených záverov súdu prvej inštancie a absenciu argumentačného základu, týkajúceho sa zamietavej časti napadnutého rozsudku, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať, odôvodnenie súdneho rozhodnutia nezodpovedalo požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Povinnosťou súdu prvej inštancie tak bude v ďalšom konaní, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, postupovať v súlade s ustanoveniami CSP, ako aj prejednacou zásadou civilného sporového konania, v ktorom je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami strán sporu. V prípade záujmu strán konania o uzavretie zmiery, bude právne významné aby jeho obsah bol v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi (§ 148 ods. 2 CSP).

30. Pri posudzovaní predmetnej zmluvy o poskytnutí podpory bude súd prvej inštancie posudzovať jej charakter zhodne aj vo vzťahu k úrokom, k inému príslušenstvu pohľadávky, prípadne iným plneniam plynúcim zo zmluvy (bez protichodných záverov a s náležitým argumentačným základom právnej úvahy, vychádzajúcej z preukázaného skutkového stavu, na ktorý bude aplikovaná konkrétna relevantná právna norma).

31. Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať tiež na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 CSP, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

32. Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobkyne, musí dať odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

33. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci.

34. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.